

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/98/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216213072
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2216213072.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlaticy Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Terézie Mecelovej v spore žalobkyne: Intrum Slovakia s.r.o., Mýtna 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, zastúpenej advokátom: JUDr. Ján Šoltés, Mýtna 48, 811 07 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 37927795, proti žalovanej: Y. G., nar. XX. U. XXXX, trvalo bytom I., o zaplatenie 1.549,91 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 26. februára 2018 č. k. 11Csp/58/2016-63, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo zvyšku zamietajúcej žalobu a v časti trov prvoinštančného konania p o t v r d z u j e.

II. Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. konanie v časti o zaplatenie istiny vo výške 286,24 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 16.7.2016 do zaplatenia zastavil; II. cestou prevádzkovateľa systému vrátil žalobkyňi časť súdneho poplatku vo výške 10,47 eur; III. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi 567 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 25.4.2013 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku; IV. vo zvyšku žalobu zamietol a V. žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. d/, § 7 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej aj ZoSÚ); § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1 a 4, § 54 ods. 1 a 2, § 517 ods. 1 a 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy); § 144 a § 145 CSP (Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z. z.); § 3 ods. 1 a 2 a § 10c Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ust. O.z. a poukazom na čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/245/2010 a na Nález Ústavného súdu ČR zn. I. ÚS 342/09.

Vecne dôvodil, že pôvodná žalobkyňa VÚB a.s. podala 24.08.2016 na súde prvej inštancie žalobu, ktorou žiadala zaviazat' žalovanú na zaplatenie sumy 1.549,91 eur s úrokom z úrokom z omeškania 5 % ročne od 16.7.2016 do zaplatenia. Žalobu odôvodnila tým, že medzi VÚB a.s. ako veriteľom a žalovanou, ako dlžníkom bola dňa 5.2.2013 (správne 5.3.2013) uzatvorená zmluva o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty VÚB a.s., na základe ktorej sa zaviazala poskytnúť žalovanému kreditnú kartu, ku ktorej viedla účet č. XXXXXXXX.. Žalovanej bol poskytnutý úver s dohodnutým úrokom 22,80 % a žalovaná mala schválený úverový rámec 600 eur a bola povinná platiť štandardnú mesačnú splátku vo výške 20 eur. Dlžný zostatok je celkový debetný zostatok na kartovom účte po zaúčtovaní transakcií, úrokov a poplatkov spojených so správou a používaním karty, vrátane kompenzácie poistného plateného bankou v súvislosti s poistením. Posledný kalendárny deň v mesiaci je kartový účet zaťažený úrokmi vypočítanými štandardnou úrokovou sadzbou a úrokmi vypočítanými sankčnou úrokovou sadzbou,

prípadne je v jeho prospech pripísaný úrok v dôsledku kreditného zostatku na kartovom účte. V zmysle zmluvne dohodnutých podmienok je dňom splatnosti deň, ktorý je uvedený vo výpise. Žalovaná si neplnila svoje povinnosti vyplývajúce jej zo Zmluvy a jej platobnú disciplínu sa nepodarilo obnoviť ani po viacerých pokusoch žalobcu. Pred odstúpením na vymáhanie VÚB a.s. vystavila ku dňu 8.7.2016 nový výpis z bankovej knihy s konečným stavom ku dňu 8.7.2016 obsahujúci súhrn debetných položiek a to istiny, poplatkov, sankčného úroku a štandardného úroku s prihliadnutím na vykonané úhrady žalovanej s konečným zostatkom na úhradu vo výške 1.549,91 eur. Konečný dlh žalovanej z doposiaľ neuhradeného dlžného zostatku predstavuje sumu vo výške 1.549,91 eur. Žalovaná si nesplnila povinnosť uhradiť svoj peňažný záväzok v lehote splatnosti určenej vo výpise z bankovej knihy s konečným stavom ku dňu 8.7.2016, t.j. v lehote splatnosti do dňa 15.7.2016. Žalobkyni tak vznikol nárok na úhradu úrokov z omeškania v zákonnej výške podľa § 517 O.z. v platnom znení vo výške určenej Nariadením Vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti, t. j. od 16.7.2016 do zaplatenia.

Žalovaná sa k žalobe nevyjadрила.

Súd prvej inštancie (právoplatným) uznesením (z 12.7.2017) č. k. 11Csp/58/2016-41 pripustil zmenu účastníka na strane žalobcu, a to na spoločnosť Intrum Justitia Slovakia s.r.o., nakoľko táto právna skutočnosť bola preukázaná (§ 80 CSP).

Podaním z 23.2.2018 žalobkyňa vzala žalobu v časti o zaplatenie 286,24 eur s prislúchajúcim úrokom z omeškania späť a navrhla, aby súd konanie v tejto časti zastavil s tým, že suma 286,24 eur predstavuje poplatky a sankčný úrok. Súd prvej inštancie preto postupoval v zmysle § 144, 145 CSP, v deklarovanej časti konanie zastavil a súčasne rozhodol i o vrátení časti súdneho poplatku kráteného o 6,70 eur.

Súd prvej inštancie vychádzal zo zisteného skutkového stavu vecí, podľa ktorého VÚB, a. s. prostredníctvom spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. ako jeho zástupcu na základe plnej moci a žalovaná ako klient uzatvorili dňa 5.3.2013. Zmluvu, tak ako to vyplýva zo Žiadosti o aktiváciu Pôžičkovej karty Quatro Premium podpísanej žalovanou 21.2.2013 a VÚB s.s. dňa 5.3.2013. Žalovaná požiadala o poskytnutie karty s úverovým rámcom 600 eur a výškou mesačnej splátky 20 eur. Žalovaná podpisom tejto zmluvy vyhlásila, že pred jej podpisom sa oboznámila s Obchodnými podmienkami, ktoré sú súčasťou žiadosti, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Z výpisu z Pôžičkovej karty Quatro súd zistil, že žalovanej bol poskytnutý úverový rámec, dňa 5.3.2013 vo výške 600 eur pri výške úrokovej sadzby 22,80 % ročne a stav na karte ku dňu 30.6.2016 bol - 1.549,91 eur. Žalovaná realizovala posledný výber dňa 25.3.2013 vo výške 5 eur a poslednú úhradu realizovala dňa 24.4.2013 vo výške 20 eur. Celkovo výbermi žalovaná vyčerpala finančné prostriedky vo výške 587 eur a realizovala úhrady vo výške 20 eur. Žalovaná 21.2.2013 vyplnila Žiadosť o aktiváciu Pôžičkovej karty Quatro (ďalej len „Žiadosť“). V zmysle Obchodných podmienok pre vydanie a používanie kreditných platobných kariet vydávaných Všeobecnou úverovou bankou, a.s. (ďalej len „Banka“) v spolupráci so spoločnosťou Consumer finance holding, a.s. platných a účinných v čase podpisu Žiadosti, prijatím a schválením Žiadosti o aktiváciu Pôžičkovej karty Quatro zo strany Banky došlo k uzatvoreniu zmluvy o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty VÚB, a.s.. Zo strany Banky bola uvedená žiadosť schválená dňa 5.3.2013, o čom svedčí podpis na uvedenej Žiadosti. Kreditná karta je forma revolvingového úveru, t.j. automaticky obnovovaného úveru, ktorý je čerpaný používaním tejto karty. Žalovaná ako majiteľ karty môže, ale nemusí tento úver čerpať. Z kreditných a debetných transakcií žalovanej, vyplývajúcich z predloženého položkovitého výpisu z kartového účtu žalovanej jednoznačne vyplýva, že žalovaná vyplnením a podpísaním Žiadosti súhlasila s opakovaným obnovením úverového limitu, keďže kreditnú kartu dlhodobo využívala v súlade s Obchodnými podmienkami. Ku dňu vystavenia výpisu z kartového účtu mala žalovaná schválený úverový rámec vo výške 600 eur so zmluvným úrokom vo výške 22,80 % ročne so štandardnou splátkou vo výške 20 eur mesačne. Žalovaná začala čerpať úverový rámec od 16.3.2013. V predloženej zmluvnej dokumentácii - článok V. Žiadosti/Zmluvy, ktorej súčasťou boli aj Obchodné podmienky pre vydanie a používanie platobných kariet vydaných Všeobecnou úverovou bankou, a.s. v spolupráci so spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. sa nachádza aj indikatívny výpočet RPMN. Úver poskytnutý žalovanej vo forme revolvingu nie je bezúročný. Plnenie žalovanej v prospech kartového účtu predstavuje sumu 20 eur, ktorá je jednorazovo uvedená vo výpisoch z kartového účtu žalovanej. Suma 1.549,91 eur predstavuje debetný stav na kartovom účte po zaúčtovaní transakcií, úrokov, poplatkov spojených so správou a používaním karty, vrátene kompenzácie poistného plateného bankou v súvislosti s poistením. Žalovaná suma 1.549,91 eur pôvodne pozostávala zo v žalobe nešpecifikovanej istiny, poplatkov, štandardného úroku a sankčného úroku. Celkovú sumu, vyčerpanú žalovanou, žalobkyňa v žalobe neuviedla, ide o 587 eur (výpis z pôžičkovej karty). Naposledy bola suma 5 eur čerpaná dňa 25.3.2013, jediná splátka 20 eur bola uhradená dňa 24.4.2013, od

31.3.2013 do 30.6.2016 pribúdali na pôžičkovej karte už len poplatky, poistné, úroky štandardné i sankčné.

Po vykonaní dokazovania a ustálení skutkového stavu súd prvej inštancie dospel k záveru, že Zmluva z 5.3.2013 uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou a neriadi sa režimom Obchodného zákonníka, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia O.z., taktiež dospel k záveru, že zmluva je v rozpore s ust. § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ, nakoľko neobsahuje všetky náležitosti vyžadované ustanovením, t.j. sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluve je totiž uvedená mesačná splátka sumou 20 eur bez uvedenia termínov splatnosti, zo zmluvy nevyplýva, aká je výška splátok istiny, aká je výška splátok úrokov a aká je výška splátok ďalších poplatkov, preto tieto zmluvné podmienky spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V Obchodných podmienkach, ktoré predložila žalobkyňa a ktoré majú byť súčasťou uzatvorenej Zmluvy, je v článku VI. Úrok, poplatky, v bode 37 uvedené, že dlžný zostatok sa denne úročí štandardnou úrokovou sadzbou, a ďalej, že výška štandardnej úrokovej sadzby a sankčná úroková sadzba je variabilná, určuje ju banka a je uvedená v Cenníku. Vymedzenie úrokov spôsobom uvedeným v Obchodných podmienkach je teda neurčité a nezrozumiteľné a z uvedeného nevyplýva ani výška jednotlivých zložiek mesačnej splátky, pričom priemerný spotrebiteľ nemá možnosť si uvedenú výšku ani vypočítať. Spotrebiteľ tak v čase uzatvárania Zmluvy ani v priebehu trvania zmluvného vzťahu nemal vedomosť o tom, z akých položiek, v akej výške pozostáva navýšenie úveru. Odkaz na ročnú percentuálnu mieru nákladov sa nachádza v článku V. Zmluvy ako súčasť „Vyhlásenia klienta“. Súd považoval neuviedenie výšky splátok istiny, úrokov a poplatkov za neprijateľnú podmienku, ako to má na mysli ustanovenie § 53 ods. 4 O.z.. Navyše poukázal na ustanovenie § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Vzhľadom na konkrétne chýbajúce údaje v úverovej zmluve, o tom z akých položiek pozostáva navýšenie úveru, ako aj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, a tiež vzhľadom na to, že žalovaná úver čerpala, súd zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzavretú medzi stranami sporu považoval za platnú, avšak poskytnutý úver považoval za bezúročný a bez poplatkov.

Mal za preukázané, že medzi veriteľom a žalovanou bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorá je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalovanej bol poskytnutý osobitný druh revolvingového úveru s úverovým rámcom 600 eur a s dohodnutou mesačnou splátkou úveru 20 eur. Jednotlivými výbermi žalovaná vyčerpala finančné prostriedky vo výške 587 eur a v prospech žalobcu žalovaná uhradila sumu 20 eur. Nakoľko zmluva uzavretá medzi stranami sporu má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 a § 2 písm. d/ ZoSÚ, musí obsahovať náležitosti ustanovené zákonom pre takéto zmluvy podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ. Pristupujúc ku skúmaniu jednotlivých obsahových náležitostí zmluvy, súd zistil, že zmluva neobsahuje v rozpore s § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluve sa uvádza len výška splátky bez bližšej špecifikácie, t.j. nie je splnená požiadavka, aby zmluva obsahovala výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Zákonom stanovené členenie a uvedenie jednotlivých čiastok úveru predstavuje prehľadné vymedzenie povinností dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke, a aby zároveň nebolo možné, aby si veriteľ voči veriteľ voči dlžníkovi uplatňoval aj nároky, na ktoré nemá právo. Pôvodná žalobkyňa ako dodávateľ mala zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaje o výške úrokov a poplatkov, a to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky. Iba takáto informácia pre spotrebiteľa prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaná v predmetnom prípade však túto možnosť nemala, keďže výška poplatkov nie je uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. a/ (správne b/) ZoSÚ považovať za bezúročný a bez poplatkov.

Ďalej dôvodil, že všeobecné obchodné podmienky (ďalej aj „VOP“), ak sa majú stať súčasťou zmluvy, môže sa to udiat prostredníctvom transparentnej inkorporačnej doložky (netransparentnú inkorporačnú doložku zároveň súdy judikovali ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve). O netransparentnú inkorporačnú doložku (v danom prípade drobným písmom uvedenú v článku V. Zmluvy) ide aj vtedy, ak ju dodávateľ uvedie menším písmom ako zmluvné podmienky predstavujúce podstatné zložky zmluvy. Spotrebiteľ sa môže domnievať (postačí hrozba takéhoto rizika), že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam. V spojení s úplne miniatúrnym písmom, pri čítaní ktorého sa stráca orientácia a vyžadujú sa pomôcky (lupa, pravítko a pod.), práve menšie písmo môže spotrebiteľa odradiť od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy. Ide o nevhodné predkladanie zmluvných podmienok a uvedenie menšieho písma hodnotí súd ako nepochopiteľný a ako nie dobrý úmysel, ktorému za žiadnych okolností nemieni poskytnúť ochranu. V bežnom živote sa

zväčšenému textu pripisuje záujem autora pripísať mu väčší význam. Opačne text s menším písmom môže indikovať menej podstatný obsah zmluvy. V spojení s rozsiahlymi podmienkami písanými takmer nečitateľným drobným písmom tak existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podcení takúto časť textu. Neprijateľná inkorporačná doložka v danom prípade drobným písmom v čl. V. Zmluvy nemohla privodiť viazanosť obchodných podmienok zmluvy o úvere, prípadne cenníka. Vyhlásenie neplatnej inkorporačnej doložky má rovnaký dopad jednak vo vzťahu k náležitostiam zmluvy, ktoré absentujú vo formulári podpísanom žalobkyňou a jednak ku všetkým sankciám uvedeným v obchodných podmienkach. Ustanovenia vo VOP obsiahnuté, sa v prípade neprijateľnej inkorporačnej doložky nestávajú súčasťou zmluvy. Žalovaná v prospech žalobkyne uhradila sumu 20 eur dňa 24.4.2013, reálne jej boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 587 eur a teda žalovaná má dlh vo výške 567 eur. Od 25.4.2013 je v omeškaní s jeho splnením, nakoľko prvá a posledná splátka bola uhradená dňa 24.4.2013.

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil ust. čl. 17, § 255 ods. 1 a 2, § 256 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP (zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku), zamietnutím žaloby v časti 696,37 eur, vyšším úspechom žalovanej oproti žalobkyňi (55 : 45), koeficientom úspešnosti žalovanej 10 % a tým, že žalovanej žiadne trovy nevznikli.

2. Proti tomuto rozsudku iba v jeho zamietajúcej časti veci samej a v časti trov prvoinštančného konania podala včas odvolanie žalobkyňa, s návrhom na jeho zmenu v napadnutej časti vyhovením žalobe aj v takejto časti a priznaním žalobkyňi náhrady trov konania. Právne svoje odvolanie odôvodnila ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Odvolateľka dôvodila tým, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnemu právnemu názoru o bezúročnosti úveru. V napadnutej časti jeho rozhodnutie nie je správne. Názor súdu, že úver je nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu nerozloženia úverových splátok na jej jednotlivé zložky, t. j. splátku istiny, úrokov a poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z.) nie je správny a je v rozpore s článkom 10 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES ako právne záväzným aktom Európskeho spoločenstva, ktorý má v zmysle článku 7 ods. 2 Ústavy SR prednosť pred zákonom a zároveň je v rozpore s právnym názorom vyjadreným v Rozsudku Súdneho dvora EÚ z 9.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia a.s. c/a Klára Bíróová, ktorým sú slovenské súdy viazané. Predmetný rozsudok ako case-law Súdneho dvora Európskej únie predstavuje primárny prameň európskeho práva v kategórii právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie, ktoré podľa čl. 7 ods. 2 druhá veta Ústavy SR majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Rozloženie splátok v členení na istinu, úrok a poplatky priamo v základných náležitostiach úverovej zmluvy predstavuje rozpor s požiadavkou stručnosti, prehľadnosti, určitosti a zrozumiteľnosti základných náležitostí úverovej zmluvy ako právneho úkonu. Neexistuje racionálny dôvod, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere mala byť už v hlavných zmluvných dojednaniach zložitejšia ako napr. zmluva o úvere uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Súdny dvor v prejudiciálnom konaní C-42/2015 rozsudkom z 9.11.2016 rozhodol aj o práve členského štátu vnútroštátnou úpravou rozširovať obligatórne náležitosti úverovej zmluvy nad rámec Smernice 2008/48/ES ako aj jeho právo zákonom sankcionovať absenciu niektorej z náležitostí zmluvy tak, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že článok 10 ods. 2 písm. h/ a i/ smernice stanovuje, že zmluva musí uvádzať iba výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa. Z čl. 10 ods. 2 písm. i/ a čl. 10 ods. 3 uvedenej smernice vyplýva, že iba na žiadosť spotrebiteľa je veriteľ povinný bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy odovzdať mu výpis vo forme amortizačnej tabuľky. Je preto potrebné konštatovať, že smernica nestanovuje povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere takýto výpis vo forme amortizačnej tabuľky. Pokiaľ ide o zmluvy patriace do pôsobnosti smernice 2008/48/ES, členské štáty by nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré táto smernica neupravuje, ak táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia v oblasti, do ktorej patria tieto povinnosti (analogicky rozsudok z 12.7.2012, SC Vlkbank Romania, C-602/10, EU:C:2012:443, body 63 a 64). Ustanovenie čl. 10 ods. 2 písm. u/ Smernice 2008/48/ES sa nemá vykladať tak, že oprávňuje členské štáty, aby vo svojej vnútroštátnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenoval čl. 10 ods. 2 uvedenej Smernice. Na základe uvedeného sa má čl. 10 ods. 2 písm. h/ a i/ Smernice 2008/48/ES vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú ustanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s čl. 22 ods. 1 tejto Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave. V prejudiciálnej otázke, či sa čl. 23 Smernice 2008/48/ES má vykladať tak, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej úprave stanovil, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v čl. 10 ods. 2 tejto Smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere

bez úrokov a poplatkov. Súdny dvor EÚ rozhodol, že voľba režimu sankcií je ponechaná na zvážení členského štátu, avšak ich tvrdosť musí byť primeraná závažnosti porušení, ktoré postihujú. Sankcia spočívajúca v strate nároku veriteľa na úroky a poplatky je primeraná v prípade, že zmluva o úvere neobsahuje najmä náležitosti ako je ročná percentuálna miera nákladov, počet a frekvenciu splátok, prípadne existenciu notárskych poplatkov a prípadne požadované záruky a poistenie, tak ako to upravuje čl. 10 ods. 2 Smernice, teda tie náležitosti zmluvy o úvere, ktorých neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Súdny dvor Európskej únie tak rozhodol, že ust. § 4 ods. 2 písm. i/ zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (§ 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z.) je v rozpore so Smernicou 2008/48/ES, t. j. záväzných prameňom práva. Tiež vylúčil oprávnenosť sankcie straty nároku na úroky a poplatky v prípade, že úverová zmluva neobsahuje rozdelenie úverovej splátky na jej jednotlivé zložky, t. j. na časť istiny, časť úrokov a časť poplatkov, podľa vnútroštátneho práva, keďže nejde o obligatórnu náležitosť úverovej zmluvy v zmysle Smernice 2008/48/ES a tak ani o takú náležitosť, ktorej absencia by bola spôsobilá spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-42/2015 možno vyvodiť záver, že iba porušenie povinnosti veriteľa podstatným spôsobom môže byť sankcionované zánikom nároku veriteľa na úroky a poplatky. Právna predchodkyňa žalobkyne neporušila žiadne povinnosti, preto žalobkyni vznikol nárok aj na zaplatenie zmluvne dojednaných úrokov ako odplaty poskytnutého úveru. Poukázala tiež na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-565/2012 z 27.3.2014, podľa ktorého tvrdosť sankcií pre veriteľa musí byť primeraná závažnosti jeho porušení, ako i na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-348/2014 z 9.7.2015, podľa ktorého čl. 4 Smernice č. 87/102/EHS z 22.12.1986 (jedná sa o smernicu, ktorá predchádzala Smernici 2008/48/ES) vyžaduje, aby dlžník pri uzavretí zmluvy o úvere poznal všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na rozsah jeho záväzku. Z uvedeného vyplýva, že ak nebude v zmluve uvedená náležitosť, ktorá nemôže mať vplyv na schopnosť dlžníka posúdiť rozsah jeho záväzku, nebude spravidla a v zásade sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti primeraná. Správnym právnym posúdením by súd žalobe v ňou upravenom rozsahu vyhovel.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadřila, odvolací návrh nepodala.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvyškovo zamietajúcej žalobu treba navzdory námietkam žalobkyne považovať za vo výroku vecne správny, keď súd prvej inštancie v miere postačujúcej pre rozhodnutie zistil skutkový stav a vec aj správne posúdil po právnej stránke.

5. Súd prvej inštancie správne kvalifikoval právny vzťah založený zmluvou medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalovanou ako spotrebiteľskou zmluvou, keďže táto spĺňala definičné znaky takejto zmluvy, ako aj definičné znaky subjektov spotrebiteľskej zmluvy.

V preskúmvanej veci založil svoje rozhodnutie na právnom názore, podľa ktorého je potrebné považovať spotrebiteľský úver, poskytnutý právnou predchodkyňou žalobkyne žalovanej na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, za bezúročný a bez poplatkov, pre absenciu obligatórnej zákonom stanovenej náležitosti takejto zmluvy, a to neuvedenia výšky, počtu a termínov splatnosti istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ).

Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva.

Ustanovenie § 11 ods. 1 ZoSÚ vymedzuje prípady, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Výklad a aplikácia ustanovení ZoSÚ musí byť v súlade so zmyslom a účelom tohto zákona. Tým, že zákon nedodržiava iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy postihuje, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je faktické nerovné postavenie vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých

dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a dostupnosť právnych služieb, ako i možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený a pri uzatváraní zmluvy je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle. Tá predstavuje elementárnu podmienku fungovania materiálneho právneho štátu, nie je však úplne absolútna a v rámci spotrebiteľských vzťahov je limitovaná princípom ochrany slabšej strany, teda spotrebiteľa (ktorý koná s dôverou v druhou stranu jej prezentovaný skutkový stav). Z uvedenej koncepcie spotrebiteľského práva vychádzal aj zákon ZoSÚ, ktorý stanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti, a to práve tie, ktoré sú uvedené v § 11 ods. 1 ZoSÚ zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuviedenie sankcionoval bezúčnosťou a bezpoplatkovosťou úveru ako sankciu pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu (uvedené už odznelo v rozhodnutí Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/127/2015).

Súd prvej inštancie rozhodol správne po zistení, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi stranami neobsahuje obligatórnu obsahovú náležitosť podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ a z tohto dôvodu je treba úver považovať za bezúčinný a bez poplatkov.

Účelom náležitosti ustanovenej v § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ (v relevantnom znení) je informovanie spotrebiteľa, aby vedel rozlíšiť, aká časť splátky bude použitá na istinu, úrok a ďalšie poplatky, čo mu tiež umožňuje zorientovať sa v danej situácii, pretože inak by nebolo dostatočne určité, akú časť istiny zaplatil (ako bude s jeho platbou naložené) a akú časť úveru platí na úroky a ďalšie poplatky, teda i na odplatu žalobkyne. To nemožno nahradiť uvedením len výšky mesačnej splátky. Zmyslu zákonnej úpravy zodpovedá, ak sa každý z atribútov vyjadrený v zákone slovami „suma, počet a termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 7Cdo 128/2016, sp. zn. 7Sžo 61/2015). Stanovenie rozsahu splácania istiny, úrokov a iných poplatkov (tzv. rozčlenenie splátky), bolo možné napr. vymedzením percentuálnej časti označenej splátky, ktorá pripadá na jednotlivé jej súčasti (istinu, úrok a iné poplatky), prípadne mechanizmus spôsobu (pravidiel) jej zmeny.

Predmetná obligatórna náležitosť (§ 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ) predstavuje údaj dôležitý pre spotrebiteľa, keďže pomáha spoznať ako konkrétne budú náklady spojené so spotrebiteľským úverom uhrádzané. Odvolací súd sa preto nestotožnil s právnym názorom žalobkyne, že pre splnenie obsahových zákonom stanovených náležitostí zmluvy postačovalo uspokojiť sa s uvedením výšky mesačnej splátky. V zmluvách, ktoré nečlenia splátky na časť istiny, úrokov a iných poplatkov, spotrebiteľ nevie, koľko má hradiť na istinu úveru, úroky a poplatky. Aby sa spotrebiteľ mohol rozhodnúť pre uzavretie úverovej zmluvy na základe úplnej znalosti veci, je potrebné mu poskytnúť informácie i o nákladoch spojených s úverom. Občianskoprávna úprava priradovania čiastočného plnenia dlhu, je založená na prednostnom splácaní istiny a až následne úrokov (ak dlžník neurčí inak) podľa § 565 ods. 2 O. z.. Na rozdiel od tejto úpravy Obchodný zákonník upravuje započítavanie jednotlivých plnení v opačnom poradí. Ak zmluva obsahuje rozčlenenie splátky, tak o tom, aká časť sa použije na splátku istiny a aká na splátku úrokov, poplatkov, má spotrebiteľ vedomosť od počiatku uzavretia zmluvy a veriteľ, mimo vôle spotrebiteľa, nemôže jednostranne rozhodnúť o splátke istiny a svojej odplaty, prípadne ďalších nákladoch. Ak spotrebiteľ v dôsledku nerozčlenenia splátky v zmluve nevie, v akom pomere bude splácať istinu úveru a hradiť úroky z úveru ako odmenu veriteľa, je treba konštatovať kvalifikovanú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (rozdelenie tak neurčuje dohoda so spotrebiteľom a o spôsobe splácania istiny a úrokov nie je veriteľom informovaný v čase uzavretia zmluvy).

Predmetné zákonné ustanovenie predstavuje implementáciu ustanovení smernice (Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v znení korigenda k tejto smernici) do slovenského právneho poriadku, pričom ide o jej úplnú harmonizáciu. Podľa článku 10 ods. 1 písm. h/ označenej smernice má zmluva obsahovať výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

ZoSÚ však jednoznačne svojou úpravou ide nad rámec smernice a vyjadruje požiadavku rozčlenenia splátky. Zrejmý konflikt medzi smernicou a zákonom bol riešený aj v rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 vo veci Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Biróovej, ktorý potvrdil, že smernica skutočne takéto členenie nepožaduje. V sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený. Vnútroštátne súdy sú síce povinné vykladať národné právo vo svetle znenia a účelu smernice, avšak tento výklad nie je absolútny, pretože eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť jeho výslovné znenie (v opačnom prípade by šlo o výklad contra legem).

Žalobkyňa hoci správne poukázala na skutočnosť, že členské štáty nie sú oprávnené prijímať odchýlné ustanovenia od smernice, teda nemajú zahŕňať do zmluvy o úvere iné náležitosti než uvedené v článku 10 ods. 2 smernice. ZoSÚ však nad rámec smernice požaduje rozčlenenie splátky. Gramatický, ale aj teleologický výklad preto neumožňujú prijať záver, že predmetné zákonné ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa (odlišný záver vyplýva z uznesenia NS SR sp. zn. 3Cdo 146/2017). Rovnako tak eurokonformným výkladom nemožno preklenúť nutnosť legislatívnej zmeny, ku ktorej došlo zosúladením smernice a vnútroštátnej úpravy zákonom č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení oznámenia o oprave chyby č. 299/2017 Z.z. Z podnetu Krajského súdu v Prešove na zaujatie Stanoviska občianskoprávného kolégia NS SR k predmetnej spornej otázke je zrejmé, že ustálená rozhodovacia prax súdov požadujúca rozčlenenie splátky, bola podporená rozhodnutiami vyšších súdnych autorít sp. zn. 7Cdo 128/2016, 7 Sžo 61/2015. Až uznesením NS SR sp. zn. 3Cdo 146/2017 došlo k vyjadreniu odlišného právneho názoru v danej otázke s argumentáciou, že dotknuté zákonné ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa a preto eurokonformným výkladom možno dospieť k záveru, že zákon členenie splátky nepožaduje.

S poukazom na článok 2 CSP, vyjadrujúci ústavný princíp právnej istoty, ako aj ustanovenie § 220 ods. 3 CSP, odklon od posledného, a to odlišného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, odvolací súd zdôvodňuje nasledovne:

Podľa § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 4 ods. 2 písm. i/ ZS (zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov) zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Uvedený text zákonov (pri použití historického výkladu ide o totožnú dikciu zákonov, porov. podnet Krajského súdu v Prešove na prijatie Stanoviska občianskoprávného kolégia NS SR) je odlišný od textu smernice (čl. 10 ods. 2 písm. h/ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice rady 87/102/EHS), podľa ktorej zmluva o úvere uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

Zámerom zákonodarcu (vyjadrenom už v úvodnej časti dôvodovej správy k ZoSÚ) síce bolo transponovať smernicu v celom rozsahu a nepochybne nebolo aby ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ bolo v rozpore s článkom 10 ods. 2 smernice. Do „konfliktu“ sa zákon so smernicou dostal v dôsledku priznania vyššej ochrany spotrebiteľa, stanovením požiadavky rozčlenenia splátky na istinu, úroky a iné poplatky, aby spotrebiteľ mal vedomosť v akej výške bude platiť istinu (v akej časti splátky ju veriteľ započíta na zaplatenie istiny a v akej výške na úroky a ostatné poplatky).

Až na základe rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Biróovej sa tento konflikt smernice a zákonnej úpravy, stal zákonodarcovi známy, konštatovaním, že smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 smernice.

Zámer zákonodarcu transponovať smernicu v celom rozsahu bol teda naplnený, ale keďže zákonodarca postupoval tak, že sa dostal nad prípustný rozsah smernice, následne (po označenom rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie) zosúladiť smernicu a vnútroštátnu úpravu zákonom (z. č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení oznámenia o oprave chyby č. 299/2017 Z.z.), ktorým došlo i k zásadnej zmene legislatívneho textu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i/ (pôvodne k/) ZoSÚ, s účinnosťou od 1. mája 2018. Termín „splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ bol nahradený slovami „frekvenciou splátok“. Podľa dôvodovej správy k tomuto

novelizovanému zneniu zákona, vypustenie uvedenej náležitosti zmluvy bolo nevyhnutné z dôvodu záverov rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-42/15, inak by Slovenská republika šla nad rámec podmienok stanovených smernicou.

Z porovnania prvotnej vnútroštátnej právnej úpravy (historický výklad) tejto náležitosti zmluvy zákonom ZS, s jej právnou úpravou ZoSÚ do 30. apríla 2018, vyplýva jej totožná formulácia (výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov), ktorou zákonodarca podľa dôvodovej správy k zákonu (č. 568/2007 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti, Notársky poriadok, v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktorým sa zaviedlo rozčlenenie splátky, vyjadril (po prvý krát) zámer zvýšiť informovanosť spotrebiteľa úpravou náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Konkrétne takým spôsobom, že spotrebiteľ musí byť informovaný v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si svoje povinnosti splácať istinu, úroky a iné poplatky, vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto nemožno prekenuť eurokonformným výkladom, že ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ len spresňuje, čo splátka zahŕňa. Zámer zákonodarcu vyplývajúci z dôvodovej správy k ZoSÚ je potom už nezmenený a podľa dôvodovej správy k zákonu č. 279/2017 Z. z. (ktorým sa od 1. mája 2018 novelizuje aj sporné ustanovenie ZoSÚ) je daná potreba legislatívnej zmeny z dôvodu, že ZoSÚ ide nad rámec smernice.

Dve rôzne zákonné formulácie predmetnej obsahovej náležitosti zmluvy ZoSÚ (do 1. mája 2018 a po uvedenom dátume), nemôžu smerovať k jednému výkladu (porov. podnet Krajského súdu v Prešove na zaujatie Stanoviska občianskoprávneho kolégia NS SR).

Súčasne s prvotnou vnútroštátnou úpravou predmetnej náležitosti zmluvy bol doplnený tiež odsek 2 § 566 O.z.. Táto úprava určuje, v akom poradí je treba započítať čiastočné plnenie dlhu (pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie započíta najprv na istinu a až potom na úroky, pričom takáto poradie môže zmeniť len dlžník, nie veriteľ).

Ako je už vyššie uvedené spotrebiteľ ako dlžník by mal byť informovaný (mať vedomosť) požadovanou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, aká časť splátky bude použitá na istinu, aká na úroky a ďalšie poplatky (príp. pravidlá tejto zmeny), aby sa mohol rozhodnúť či zmluvu uzavrie a aby veriteľ svojvoľne nepriradzoval plnenie spotrebiteľa i určoval aká časť sa použije na splácanie istiny, aká na splátky úrokov a poplatkov, prípadne podľa úpravy obchodného práva (§ 330 ods. 2 Obchodného zákonníka).

Uvedené nie je spôsobilá nahradiť vyžiadaná amortizačná tabuľka. Požiadavka rozčlenenia splátky mala legislatívne vyjadriť zámer vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, aby dostal dôležité informácie ešte pred podpisom zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorému sa tak umožnia porovnať produkty a pomôžu pri rozhodovaní o výbere produktov poskytovateľov spotrebiteľských úverov. Úplná znalosť veci spotrebiteľa predpokladá poskytnutie informácií aj o nákladoch spojených s úverom (aby veriteľ svojvoľne a nekontrolovateľne nepriradzoval plnenie spotrebiteľa a výlučne sám určoval, aká časť sa použije na splátku istiny, aká na splátku úrokov a poplatkov), teda poznanie pravidiel, podľa ktorých veriteľ postupuje (uvedené už odznelo v odbornom článku „Prečo rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej nie je spôsobilý zmeniť doterajšiu rozhodovaciu prax všeobecných súdov“). Cieľom rozčlenenia splátok bolo informovanie spotrebiteľov o nákladovosti úveru, za účelom rozpoznanie podmienok splácania úrokov a poplatkov, ako dôležité právo spotrebiteľa v čase uzatvorenia úverovej zmluvy. Preto eurokonformným výkladom nebolo možné prekenuť nutnosť legislatívnej zmeny, a to nielen vo vzťahu k jazykovému zneniu zákona, ale aj k jeho vyššie uvedenému účelu (predstavujúceho vyššiu ochranu spotrebiteľa, avšak nad rámec smernice).

Konflikt medzi smernicou a vnútroštátnym zákonom (ktorý vyplýva aj z označeného rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-42/15) nie je možno riešiť priznaním priameho účinku tejto smernice, ktorá je záväzná len pre štát a jej priamy účinok medzi jednotlivcami je vylúčený. Ani dostupnými interpretačnými metódami však nebolo možné poskytnúť nepriamy účinok úniijnému právu (napriek povinnosti eurokonformného výkladu podľa článku 288 ZfEÚ, Zmluva o fungovaní Európskej únie, Úradný vestník 2012/C326/01). V posudzovanej veci by sa nejednalo o interpretačnú metódu contra verba legis („kedy v rámci možných výkladových metód sa hľadá a prijíma taký výklad, ktorý umožňuje uplatnenie nepriameho účinku pri zachovaní účelu zákona a slov zákona ustupujú do úzadia“), ale o výklad contra legem, keďže by ním došlo k popretiu predmetného ustanovenia, t. j. k povinnosti neaplikovať ho. Takýto postup by bol v rozpore s princípom právnej istoty vyplývajúcim z článku 1 ods. 1 Ústavy SR (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), vzhľadom na jednoznačnosť úmyslu zákonodarcu, vyplývajúceho z dôvodovej správy, teda účel právnej normy, ako aj jeho explicitné vyjadrenie v legislatívnom texte.

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach už konštatoval (III. ÚS 341/07, III. ÚS 212/2011), že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu (porov. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 179/2013).

Rozlišovanie splátky, v prípade ktorej sa uhrádza aj istina a úrok, má reálny praktický význam. Zmluvná rovnováha pri spotrebiteľskom úvere mala byť naplnená len v prípade informovania veriteľa o podmienkach splácania rozčlenených častí splátky, prípadne o ich pomere alebo spôsobe zmeny, z hľadiska porovnávania produktov pri rozhodovaní spotrebiteľa o uzavretí zmluvy, ako i pri konsenzuálnom určení aká časť plnenia sa použije na splátku istiny a aká na splátku úrokov. ZoSÚ tiež stanovuje spôsob výpočtu RPMN, označením príslušného vzorca, ako i dosadzovaných hodnôt, pričom pojem splátka v tomto smere ostáva zachovaný, vzhľadom na dohodnutú výšku splátky v zmluve. Smernica pritom predpokladá na účely výpočtu RPMN údaje o splátkach, a to tak, aby bolo zrejmé, že tam nie sú uvedené poplatky, ktoré sa do výpočtu nezahŕňajú, rovnako tak predpokladá informovanie spotrebiteľov o špecifikácii splátok úrokov a poplatkov (čl. 19 ods. 2, čl. 10 ods. 1 písm. j/, príloha II., porov. podnet Krajského súdu v Prešove na zaujatie Stanoviska občianskoprávneho kolégia NS SR). Zákonodarcu vychádzal z odlišností pojmov rozčlenenie (rozpis) splátky a amortizácia úveru, vzhľadom na ich odlišný účel. Cieľom rozčlenenia splátok bolo informovanie spotrebiteľa o nákladovosti úveru, so zámerom rozpoznanie podmienok splácania úrokov a poplatkov, v čase uzatvorenia úverovej zmluvy. Požiadavka poskytnúť spotrebiteľovi výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, ako i jej obsah (§ 9 ods. 3, 5 ZoSÚ) sa vzťahuje na dohodu o amortizácii istiny (amortizačná tabuľka má obsahovať rozpis každej splátky s uvedením amortizácie istiny, úrokov, dodatočných nákladov a iné). V prípade ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny, zmluva o spotrebiteľskom úvere vyžaduje naplnenie aj ďalšej obligatórnej zmluvnej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. m/ ZoSÚ (súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov). Uvedené ustanovenie § 9 ods. 2 písm. m/, ako aj ustanovenie § 9 ods. 3, 5 ZoSÚ, sa týkajú (ne)existencie dohody o amortizácii, avšak bez vylúčenia nutnosti oboznámenia spotrebiteľa s rozpisom jednotlivej splátky podľa § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ. Pokiaľ by sa rozčlenenie splátok malo meniť, tak z hľadiska zrozumiteľnosti poznania nákladovosti úveru, spotrebiteľ má právo poznať podmienky takejto zmeny. Argument poskytovateľov úverov o následku rozsiahlejšieho obsahu zmluvy, pri naplnení požiadavky rozčlenenia splátok, nebol náležitý, keďže v prípade zmeny pomeru rozčlenenia splátky postačovalo vyjadrenie mechanizmu zmeny, v súvislosti s jednotlivými časovými obdobiami, v priebehu splácania úveru.

Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu na úplné zistenie skutkového stavu veci a dospel k správne právnemu záveru, keď považoval predmetný spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov a v zostávajúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Odvolací súd riadiaci sa týmito úvahami a osvojujúci si aj dôvody súdu prvej inštancie preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvyšково zamietajúcej žalobu podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil. Odvolací súd potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v časti o náhrade trov konania. Ak mala strana konania úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí (§ 255 ods. 2 CSP). Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania, musí to byť prevažujúci úspech, teda aby po porovnaní procesnej úspešnosti oboch sporových strán zostala ešte suma opodstatňujúca záver o prevažujúcom úspechu jednej zo strán sporu. V prejednávanej veci nebol odvolaním namietaný rozsah úspechu žalobkyne 45%, úspechu žalovanej 55% a pomer úspechu a neúspechu strán 10% v prospech žalovanej, a hoci podľa názoru odvolacieho súdu bol úspech žalobkyne 36,58%, úspech žalovanej 63,42% a pomer úspechu a neúspechu strán 26,84% v prospech žalovanej, nič to nemení na tom, že náhrada trov konania pred súdom prvej inštancie žalovanej správne nebola priznaná, nakoľko zo spisu sa vznik jej trov nepodáva a ani si žiadne neuplatnila.

6. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

S prihliadnutím na výsledok odvolacieho konania, v ktorom bola plne úspešná žalovaná, vzniklo žalovanej právo na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobkyni. Odvolací súd jej však náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, žiadne si neuplatnila a je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7 Cdo 14/2018).

7. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)